

Monitoring opylovačů – příležitost pro motýláře?

Zdenek Faltýnek Fric

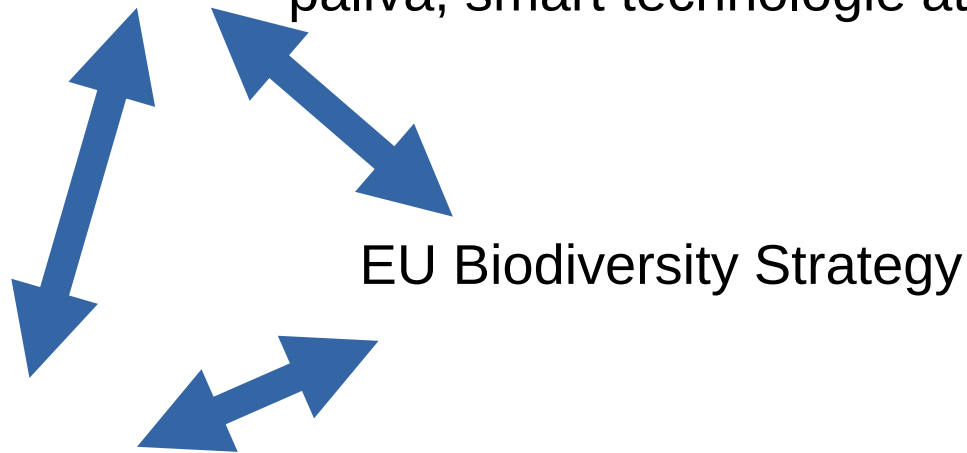

ENTOMOLOGICKÝ ÚSTAV

Biologické centrum AV ČR, v. v. i.

EU, Green Deal atd.

EU Green Deal (cirkulární ekonomika, klima, “z farmy na vidličku”, fosilní paliva, smart technologie atd.)

Nature Restoration Law (NRR, Plán na obnovu přírody)

Plán na obnovu přírody

- Platí od 18. 8. 2024
- Obnova degradovaných ekosystémů (>20% plochy do roku 2030)
- Soubor opatření, jak vynutit Naturu 2000, doplňuje další smlouvy
- Požaduje, aby státy EU monitorovaly opylovače
- Proto zavádí EU-PoMS, European Pollinator Monitoring System
- EU-PoMS → čtyři skupiny: pestřenky, divoké druhy včel, denní & noční motýli

Plán na obnovu přírody

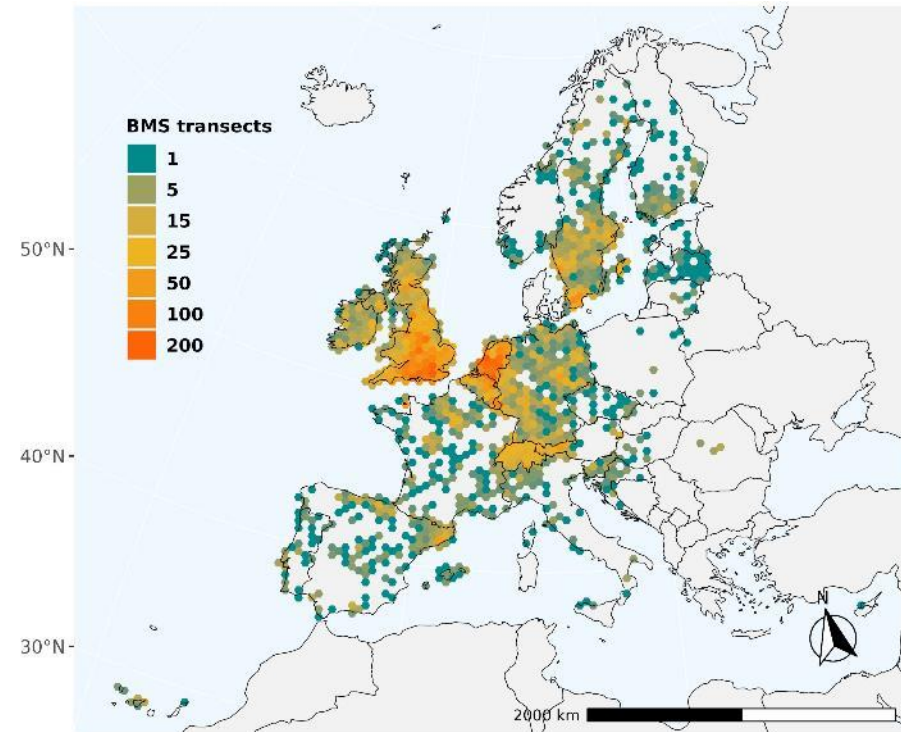
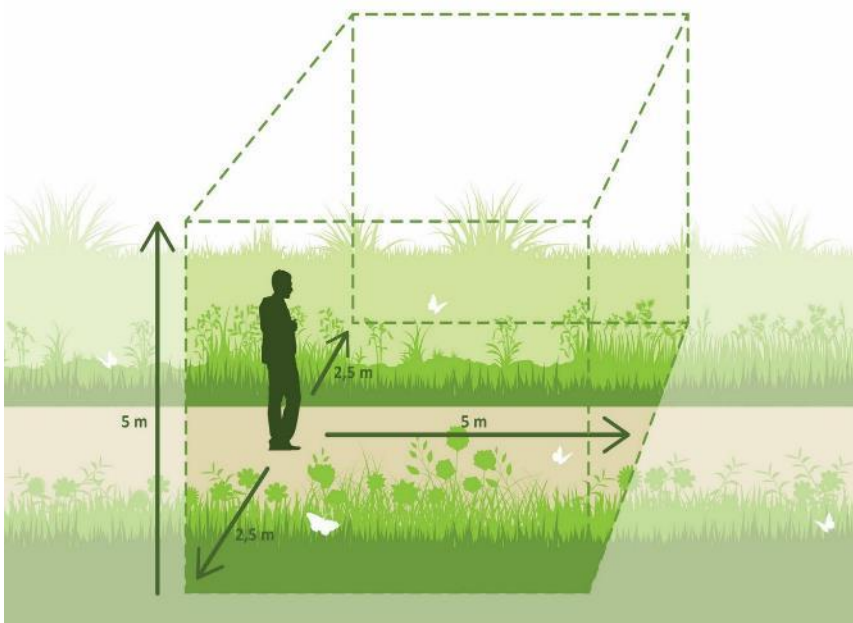
Čl. 11(1). Členské státy zavedou opatření na obnovu nezbytná ke zvýšení biologické rozmanitosti v zemědělských ekosystémech....

Čl. 11 (2) Členské státy zavedou opatření, jejichž cílem je dosáhnout na vnitrostátní úrovni rostoucího trendu alespoň u dvou ze tří následujících ukazatelů....

- (a) index motýlů travnatých biotopů [GBI]
- (b) zásoba organického uhlíku v minerální složce orné půdy
- (c) podíl zemědělské půdy s vysoce rozmanitými krajinnými prvky

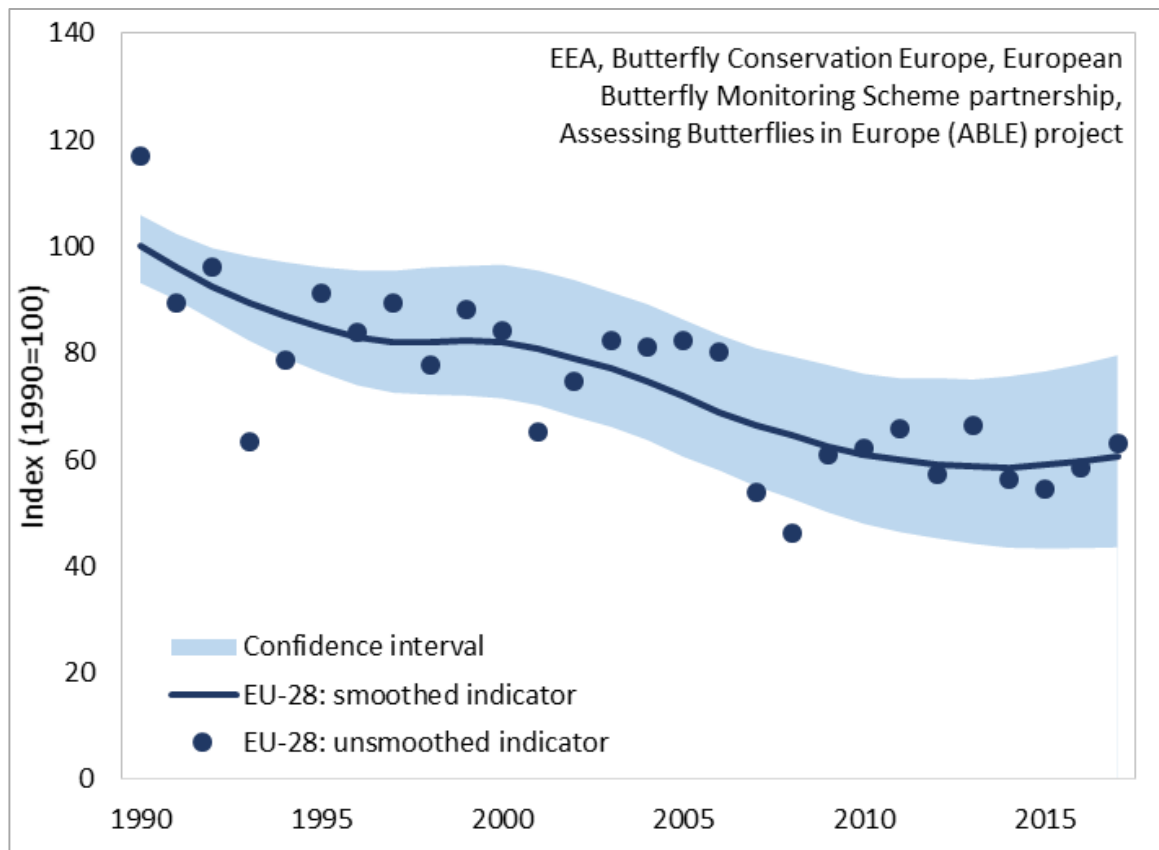
Motýlí transekty

- eBMS (evropské schema monitoringu motýlů)

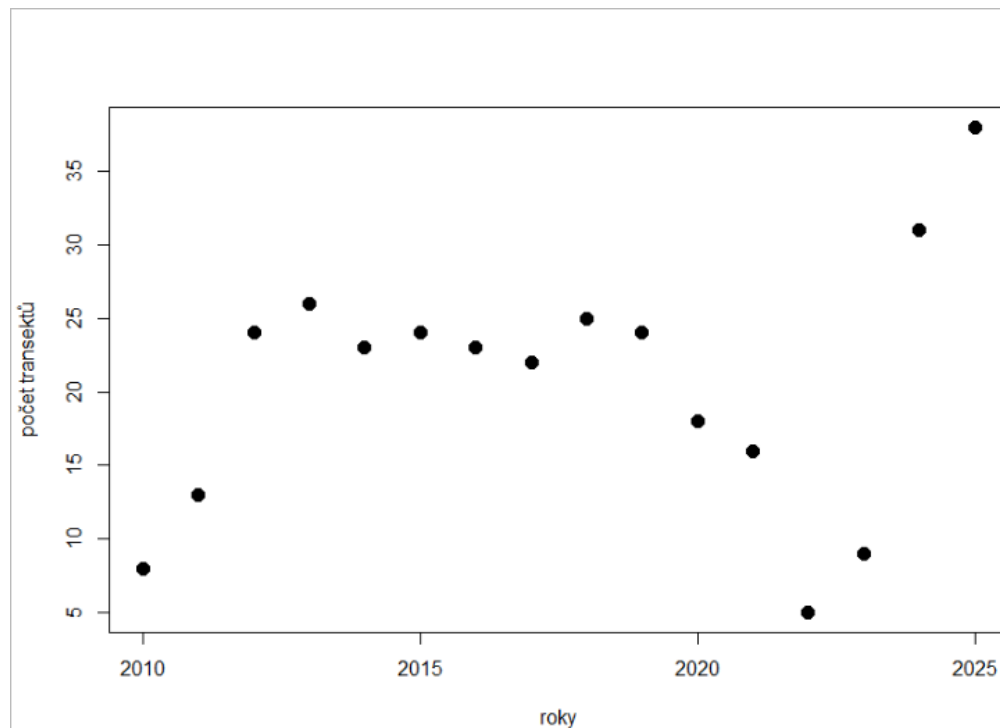
Motýlí indikátor

- Vybraných 17 druhů denních motýlů napříč Evropou
- 7 druhů těch nejběžnějších, 10 dalších “specialisté”
- Důležitý je trend

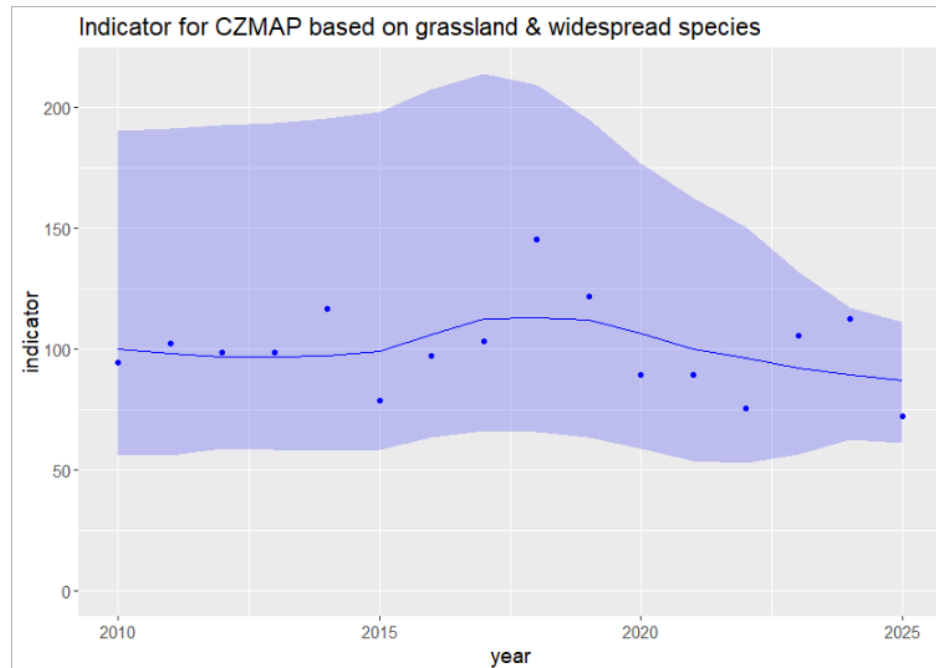
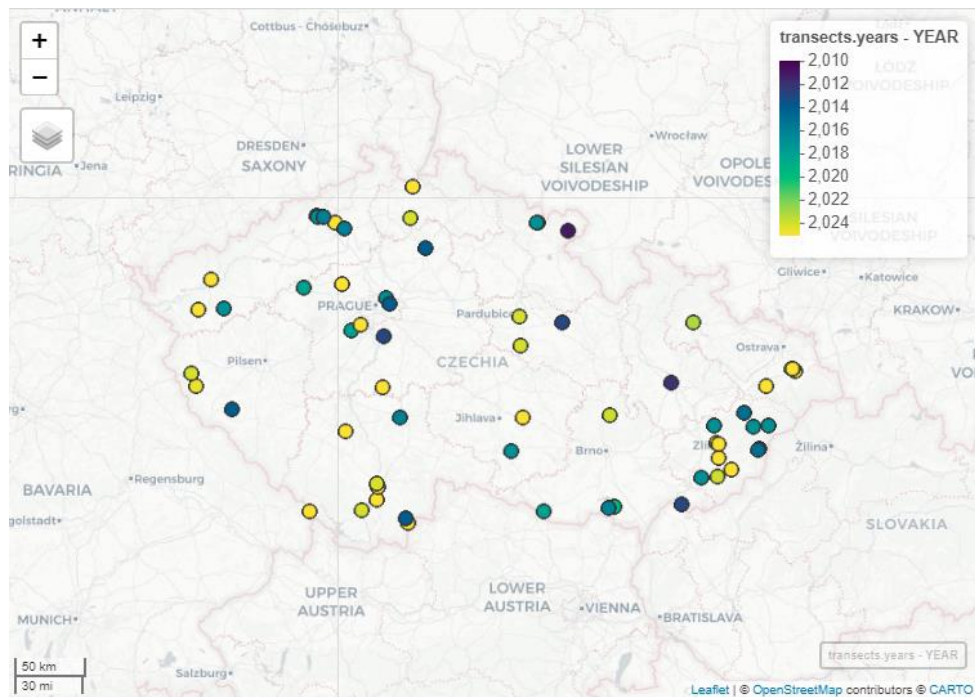

Transekty a ČR

- Od roku 2010 (součástí eBMS od 2020)
- Řada transektů byla v letech 2022-2023 přerušena a začalo se nanovo
- V roce 2025 běželo 37+ transektů!
- Pro GBI chybí na transektech 5 druhů motýlů

Stav ke konci roku 2025

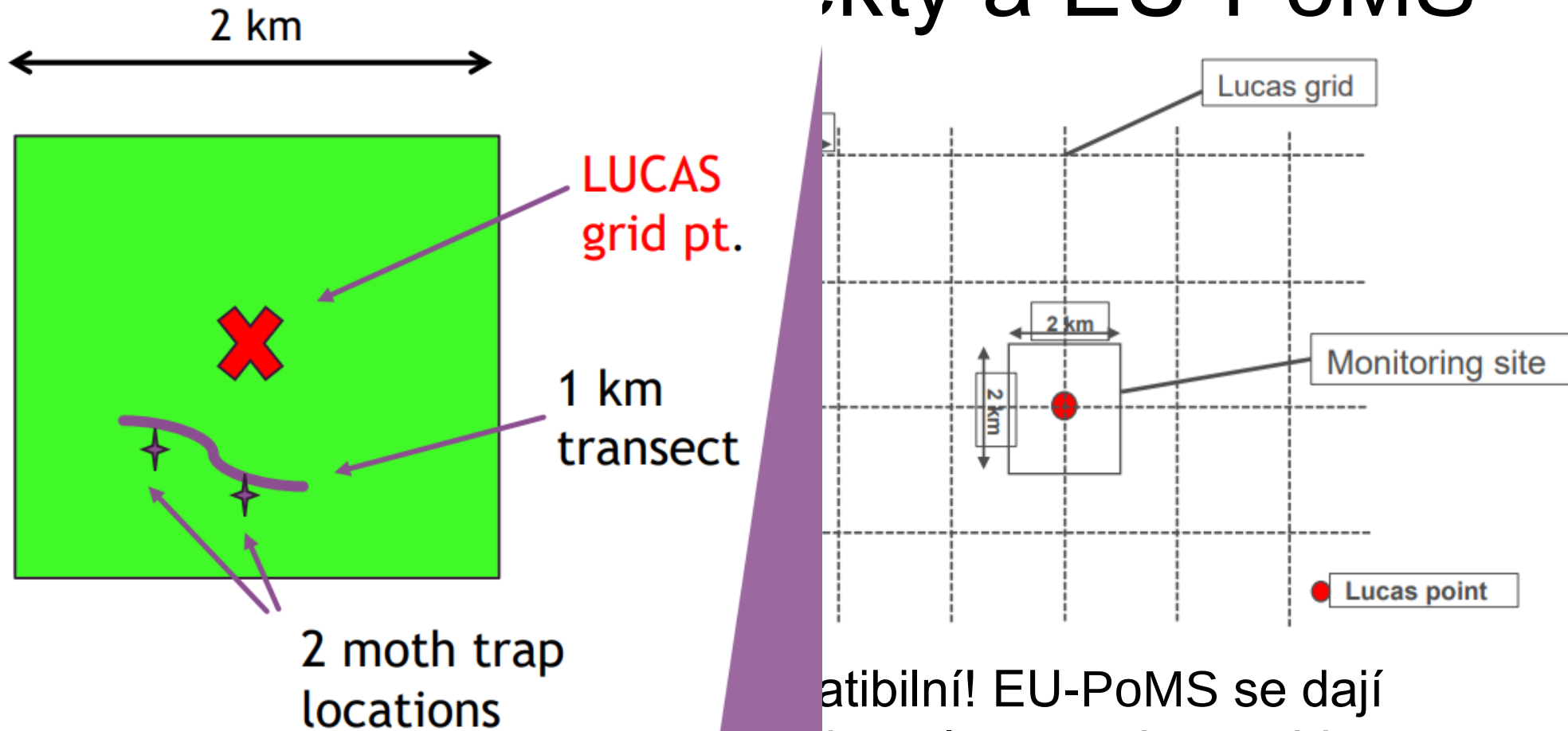

Motýlí transekty a NRR

Velké naděje, že by se mohl rapidně zvýšit počet transektů
(zmenšení odchylek, jasnější trend)

Konečně nějaká investice do taxonomů a nebo výchova nových taxonomů, protože nějak začali vymírat; ale bude tedy? A obzvláště pro skupiny jako Diptera, Hymenoptera a noční motýly!

Proč to nejde! Transepty a EU-PoMS

nekompatibilní! EU-PoMS se dají
převést na transepty, ale naopak to nejde!

Tak co teda s tím?

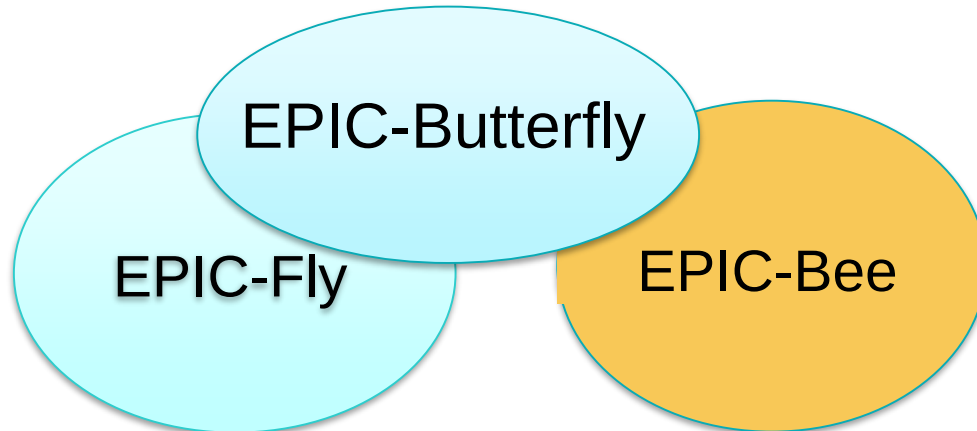
Kdo to bude dělat, AOPK?

Kdo udělá ten stratifikovaný náhodný výběr transektů?

A kdo vlastně na tom bude zaměstnán?

A musí se rychle, protože to musí být v prosinci 2026 schválené a od jara 2027 už to musí chodit, aby mohl být do roku 2030 alespoň nějaký viditelný trend

EPIC – kurzy na určování hmyzu

UK Centre for
Ecology & Hydrology

Členové EPIC	Institute	Země
Hlavní team	3 (UKCEH, BCE & OPIE)	3 (UK, NL, Francie)
Spolupracovníci	27 (experti na motýly, univerzity, muzea, spolky, národní ústavy)	25 zemí
Průřezoví koordinátoři & experti	6 (BCE, University of Mons, University of Alicante, University of Reading, Naturalis, CETAF)	4 země (NL, Belgium, Spain, UK)

EPIC-butterfly

Úrovně 0, 1, 2, 3 a 4

V roce 2025 proběhl jeden webinář, dvě terénní exkurze (okolí Prahy) a jeden laboratorní kurz pro pokročilé, celkem se zúčastnilo 33 lidí (27 z ČR, 6 ze Slovenska)

V roce 2026 budou dva určovací webináře a dvě exkurze v Mikulově (14.-15. 5. a 20.-21. 7.), kdo chce, může se ještě přihlásit (fric@entu.cas.cz)

Možná budeme pokračovat i v roce 2027!

Nic se neplatí, pokrýváme náklady na ubytování i stravu a můžeme i přispět na cestu

Poděkování

- Cristina Sevilleja, Juan Pablo Cancelado, Aidan Whitfield, Sue Collins
- Radek Hejda, Karel Chobot + Šimova část MŽP
- Všichni dobrovolníci mapující transekty nebo provádějící Motýlí čtvrthodinky
- Vojtěch Jezl za pomoc s přepisováním transektů